

Карчевська Тетяна

к.в.н., доцент кафедри

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ В АСПЕКТІ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧИХ СИТУАЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕПІЗООТОЛОГІЯ ТА ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

Професійна діяльність будь-якого фахівця насичена як звичними, так і незапланованими, мінливими ситуаціями, які вимагають оперативного прийняття рішення, неоднозначності в інтерпретаціях подій, пов'язаних з неочікуваною поведінкою людей. Зазначене вимагає від фахівців володіння глибокими професійними знаннями, уміннями обговорювати й обмірковувати професійні проблеми; аргументувати власні позиції, приймати рішення та доводити їх до відома партнерів; обирати поведінкові стратегії, адекватні професійній комунікативній ситуації тощо. Оволодінню зазначеними вміннями сприяє впровадження сучасних технологій навчання, зокрема технології аналізу ситуацій [1].

Пізнання методів епізootології, діагностики інфекційних хвороб та опанування принципів здійснення системи профілактичних і оздоровчих заходів у виробничих умовах дуже важливо для формування кваліфікованого фахівця ветеринарної медицини. Уміння та навички майбутньої професійної діяльності можуть успішно набуватися на лабораторно-практичних заняттях, коли аналізується якась конкретна виробнича ситуація. І як зазначає П.Г. Лузан, «...при цьому передбачається виконання декількох основних завдань: застосування ситуаційних завдань, як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів; залучення до продуктивної навчальної роботи всього студентського загалу; встановлення безперервного контролю за процесом засвоєння навчального матеріалу» [2]. Стосовно наголошених завдань важливим є й те, що метод аналізу виробничих ситуацій сприяє успішному формуванню у студентів комплексу позитивних особистісних якостей:

- уміння встановлювати особистісні контакти;
- уміння обмінюватись інформацією і формувати необхідні точки зору;
- здатність швидко адаптуватись у групі, яка працює над розв'язанням спільного завдання;
- готовність взяти на себе відповідальність за діяльність групи;
- уміння правильно розподіляти і організувати роботу;
- знання рівня своєї компетентності, уміння аналізувати й оцінювати свої дії;
- здатність висувати і формулювати ідеї, пропозиції;
- готовність до ризику, прийняття нестандартних рішень;
- здібність ясно і впевнено виголошувати думки, бути небагатослівним та

зрозумілим;

- вміння цінити і продуктивно використовувати робочий час.

Важливою перевагою цього методу продуктивного навчання є його вплив на розвиток у студентів потреби до навчання і вдосконалення [4].

Викладач орієнтується на створення таких ситуаційних завдань, які розраховані на активний інтелектуальний розвиток здобувачів, при цьому слід враховувати, що за змістом ситуації повинні бути проблемними; для розширення навчального змісту теми, яка розглядається на занятті, прийняття оптимального рішення кожної ситуації відбувається в умовах дискусії. Основна мета заняття з аналізу виробничих ситуацій – закріпити, поглибити знання, сформувати інтелектуальні навички застосування знань на практиці, вміння вирішувати виробничі ситуації, стійкі пізнавальні потреби та мотиви навчання. Слід привернути увагу що, при імітації виробничих відносин мета дидактична і мета виховна тісно пов'язані: інтенсивніше проходить процес формування професійних інтересів студентів, гуртується колектив, учасники набувають досвіду моральних стосунків [4].

При розв'язанні ситуації ланкою незнання одного доповнюється знаннями іншого, в результаті чого забезпечується продуктивна розумова діяльність навіть тих, хто в ситуації сам на сам з проблемою виявився б пасивним. Колективна творча діяльність порушує догматизм нашого мислення, породжує ініціативу, зліт фантазії [3].

Практика свідчить, що спільне розв'язання завдань стимулює організованість, ініціативу, продуктивність і, водночас, виявляє та усуває причини збоїв у ділових контактах, що випадає з-під уваги педагога при традиційному навчанні. Неминуче виникають проблеми, пов'язані з міжособистісними взаєминами, пріоритетом у розв'язанні, захистом своєї думки, формою викладу матеріалу. Разом з тим, продумане педагогічне керівництво дає змогу цілеспрямовано формувати важливе виробниче вміння-підпорядковувати свої емоції інтересам колективної діяльності [4].

На лабораторно-практичних заняттях з дисципліни «Епізоотологія та інфекційні хвороби» здобувачам пропонується максимально наближена до виробничих умов ситуація, коли необхідно прийняти правильне рішення щодо вирішення тієї чи іншої задачі, застосовуючи власні набуті знання. Декільком здобувачам у групі пропонується виконати роль в конкретній виробничій ситуації певної посадової особи, наприклад: головного лікаря ветеринарної медицини сільськогосподарського підприємства (фермерського господарства, тваринницького комплексу тощо), лікаря лабораторії ветеринарної медицини, фахівця ветеринарної клініки, начальника районної державної лікарні ветеринарної медицини і т.п. При цьому кожен повинен чітко прокоментувати свої рішення за даних умов, обґрунтовуючи їх з посиланням на певний інструктивний матеріал. За необхідності, якщо того вимагає дане ситуаційне завдання, виконуючий роль певної посадової особи, оформляє необхідні документи, наприклад: супровідну записку на патологічний матеріал до

лабораторії ветеринарної медицини, на взяття крові для підтвердження діагнозу чи складає план ліквідації інфекційного захворювання, обґрунтовуючи послідовність своїх дій і конкретних заходів. Інші здобувачі мають можливість оцінити правильність прийнятого рішення, обговорити його в групі і навіть оцінити компетентність виконуючого роль посадової особи. При цьому, у них проявляється живий інтерес до кожної ситуації, формується практичний погляд на вирішення виробничої задачі і, головне, бажання навчитись правильно і професійно приймати конкретне рішення, що значно покращує результативність навчального процесу.

Отже, подібний аналіз виробничих ситуацій на лабораторно-практичних заняттях забезпечує ефективне формування повноцінної активності здобувачів, закріплюються вже здобуті ними знання та вивчається новий навчальний матеріал, забезпечуються міжпредметні зв'язки, відбувається об'єктивне визнання та оцінювання досягнутих успіхів як викладачем, так і колегами в групі, що робить навчальний процес на заняттях набагато змістовнішим та продуктивнішим.

Список використаних джерел

1. Волкова Н.П., Бикова В.О. Технології аналізу ситуацій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців: *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* Дніпро, 2017. № 2 (14). С. 137-147.
2. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі: Навчальний посібник. К. : Аграрна освіта, 2003. 224 с.
3. Лузан П.Г. Теоретичні і методичні основи формування навчально-пізнавальної активності студентів у вищих аграрних закладах освіти : дис.... д-ра пед. наук : 13.00.04 . Нац. аграр. ун-т. К., 2004. 505 с.
4. Рудик Я.М., Бобер В.В. Методика проведення практичного заняття з аналізу виробничих ситуацій. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія».* К.: Видавничий центр, 2014. Вип. 199. Ч. 2. С. 262-268.

